

FİLDİŞİ SAHİLİ

ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İÇİNDEKİLER

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	5
3. DIŞ TİCARET.....	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	9
5. TÜRKİYE ile TİCARET	10
EKLER:.....	12

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Fildişi Sahili Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Üniter Cumhuriyet
Resmi Dili	Fransızca
Başkent	Yamoussoukro: 243.000 kişi
Yüzölçümü	322.463 km ²
Nüfus	31,98 milyon kişi (IMF 2024 Tahmini)
Dini Yapı	Müslüman %42,9, Katolik %17,2, Evanjelik%11,8, Methodist %1,7
Büyük Kentler	Abidjan: 4.467.00 Bouaké: 713.00 Daloa: 269.000 Korhogo: 209.000 (kişi)
Para Birimi	Batı Afrika CFA Frangı

Kaynak: Economist Intelligence Unit, Country Report, CIA Fact Book, IMF

Coğrafi Konum

Yüzölçümü 322.463 km² olan Fildişi Sahili, Atlantik Okyanusunda 515 km uzunluğunda kıyı şeridinde sahiptir. Batıda Liberya ile Gine, kuzeyinde Mali ve Burkina Faso ve doğusunda Gana ile komşu olup, sınır uzunluğu 3.110km'dir.

Ülkenin en büyük şehri olan Abidjan, kıyı şeridinde yer almakta olup aynı zamanda ticaretin başkentidir. Ülkenin iç kısmında yer alan Yamoussoukro (Yamusukro) ise ülkenin resmi başkentidir.

Ülke, kuzey batıdaki dağlar haricinde genelde düz bir coğrafyaya sahiptir. Güneyinde ormanlar, kuzeyinde ise savanalar vardır. Fildişi Sahili'nin güney kıyılarında tropikal, kuzey bölgelerinde ise yarı kurak iklim yaşanmaktadır. Ülkenin başlıca şehri olan Abidjan'da sıcaklık çok fazla değişmemekte, bütün bir yıl sıcaklık 24-28 derece arasında seyretmektedir. En çok yağışın olduğu ay Haziran'dır.

Siyasi ve İdari Yapı

2000 yılından itibaren, devlet başkanı mevcut anayasaya göre en fazla iki kere olmak üzere beş yıllık dönem için halkoylaması ile seçilmekte olup devlet başkanı aynı zamanda silahlı kuvvetlerin de başkomutanıdır. Devlet başkanı hükümetin başkanı olan ve kabineyi oluşturan başbakanı atamaktadır. Yasama, tek meclis olan 225 üye sahip Ulusal Meclisten oluşmaktadır.

Nüfus ve İstihdam

32 milyon nüfuslu Fildişi Sahili'nde nüfusun çoğu ülkenin güney kıyı bölgesinde yoğunlaşmıştır. Genç nüfusa sahip Fildişi Sahili'nde nüfusun yaklaşık %40'ı 15 yaş altında olup medyan yaşı 20 yaşın altında seyretmektedir. Ülke yaklaşık 4 etnik bölge bulunmaktadır; Akan etnik grubu ülkenin doğu ve güney doğu bölgesinde, Kru halkı güney batı bölgesinde, Voltaic halkı kuzey doğu bölgesinde ve Mande halkı ise batı ve kuzey batı bölgesinde yaşamaktadır. En büyük etnik grup Akanlardır ve nüfusun %42'sini oluşturmaktadır. Bunu %25 nüfusla Mandeler, %18 nüfusla Voltaicler ve %11 nüfusla da Krulular takip etmektedir. Komşu ülkelerden özellikle Burkina Faso, Mali, Liberya, Gana'dan çok fazla göç almaktadır. Ülkede zaman zaman etnik çatışmalar da yaşanmaktadır.

Doğal Kaynaklar ve evre

Dünyanın en büyük kakao çekirdeği üreticisi olan Fildişi Sahili'nde yılda 1,5 milyon ton üretim gerçekleştirilmektedir. Son on yılda, yıllık ortalama 1,2-1,4 milyon ton arasında üretim yapılmaktadır. Fildişi Sahili tatlı patates ve kaju fıstığında dünyanın üçüncü büyük üreticisi konumundadır. Aynı zamanda kola cevizinde dünyanın en büyük ikinci, Brezilya cevizinde ise en büyük üçüncü üreticisidir. Ayrıca dünyadaki en iyi 15 kahve üreticisi içinde yer alan Fildişi Sahili, palm yağında da dünyada yedinci büyük üreticidir.

Fildişi Sahili günlük yaklaşık 40.000 varil petrol üretimiyle dünyada 58. sırada yer almaktadır. Kanıtlanmış petrol rezervi 100 milyon varildir. Doğal gaz üretiminde dünyada 66. sıradadır. Ayrıca son yıllarda altın üretiminde de artış yaşanmıştır.

Ülkenin en önemli ve Batı Afrika'nın en büyük limanlarından biri Abidjan'dadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	72,05	79,98	86,91	93,89	101,69	109,88	118,67	128,31
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	6,9	6,2	6,5	6,4	6,3	6,1	6	6
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	2 383	2 572	2 717	2 854	3 005	3 157	3 315	3 484
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	5,2	4,4	3,8	3	2,2	2	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-7,7	-6	-3,8	-2,6	-2,2	-2	-2	-1,7
Nüfus (milyon)	30,23	31,09	31,98	32,9	33,84	34,81	35,8	36,83
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	55,3	57,1	57,7	56,9	56,2	55,5	55	53,8

(*) Tahmini veriler

Kaynak: IMF-Nisan 2024

Fildişi Sahili'nin ekonomisi büyük ölçüde tarıma ve buna bağlı faaliyetlere dayalıdır. Kakao çekirdeği, kahve ve palm yağında dünyanın en önemli ihracatçısı olduğundan ekonomisi bu ürünlerin uluslararası fiyat dalgalanmalarından ve iklim koşullarından etkilenmektedir. Tarım ürünlerinin yanında ülke ekonomisine altın üretiminin katkısı da oldukça fazladır.

Fildişi Sahili, Frank Bölgesi Bölgesel Grubunun "Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği" (UEMOA) üyesidir. Fildişi Sahili'nin para politikası, sekiz üye ülkedeki enflasyon hedeflemesi önceliğine sahip olan Bölgesel Merkez Bankası (BCEAO) tarafından belirlenmektedir. BCEAO'nun politikası, Avrupa Merkez Bankası (ECB) tarafından oldukça fazla etkilenmektedir.

Fildişi Sahili, Batı Afrika Ekonomik ve Para Birliği'nin (WAEMU) en büyük üye ülkesi olup, 2011 yılına kadar kişi başına gelirden pozitif büyüme elde eden Fildişi Sahili, 2011 yılında yaşanan iç savaş nedeniyle reel GSYİH'si %4,7 daralmıştır. Önümüzdeki kısa dönemde ekonominin %6'nın üzerinde büyümesi beklenmektedir.

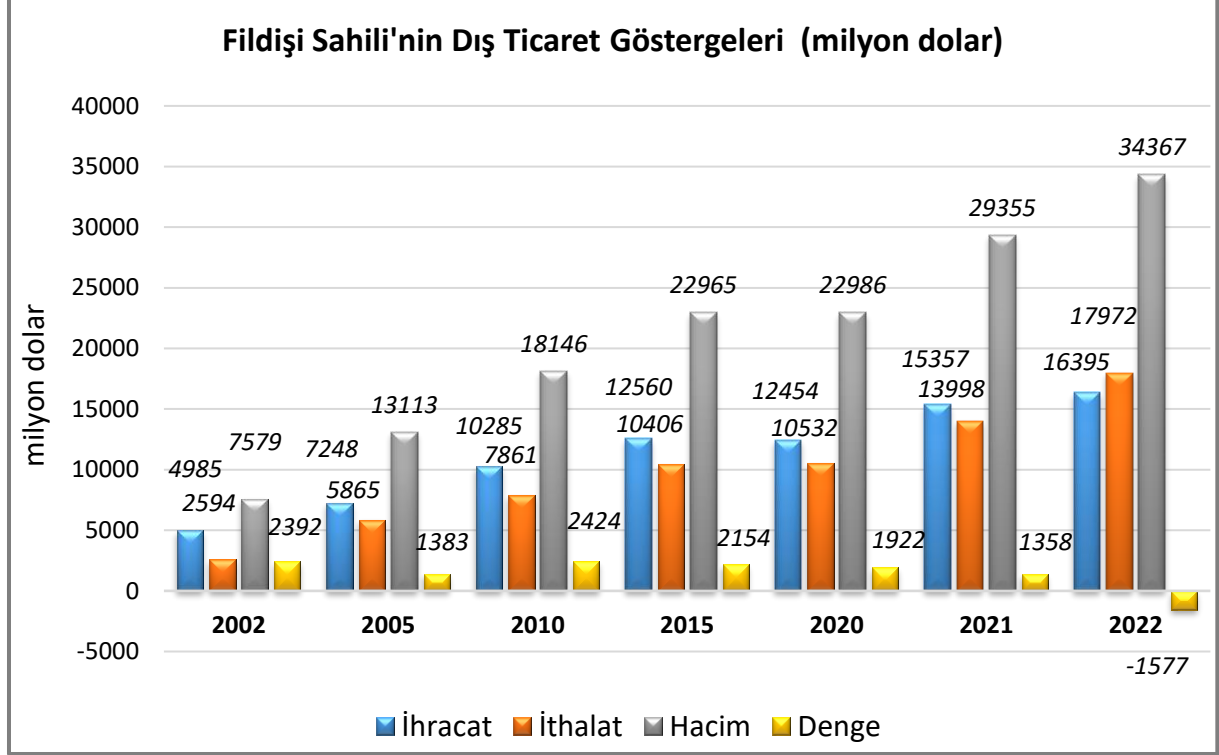
Kamu ve özel yatırımlar kriz öncesi seviyelerde seyretmektedir ve hatta yatırımlar artmaya bile başlamıştır. Kamu yatırımları daha çok hasar görmüş altyapılara yönlendirilmiştir. Ayrıca eğitim ve sağlık alanında harcamalar dahi öngörülmüştür.

Analistlere göre, borçlar kamu gelirinin %56'sını; kamu borçları ise GSYH'nin %66,1'ini oluşturmaktadır. Seçim sonrası çıkan kriz nedeniyle iç ve dış borçlarda artış olmuş ancak daha sonra kredi kuruluşları ile yapılan müzakereler sonucunda dış borçlar yapılandırılabilmiştir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap Direct Data/Fildiő Sahili

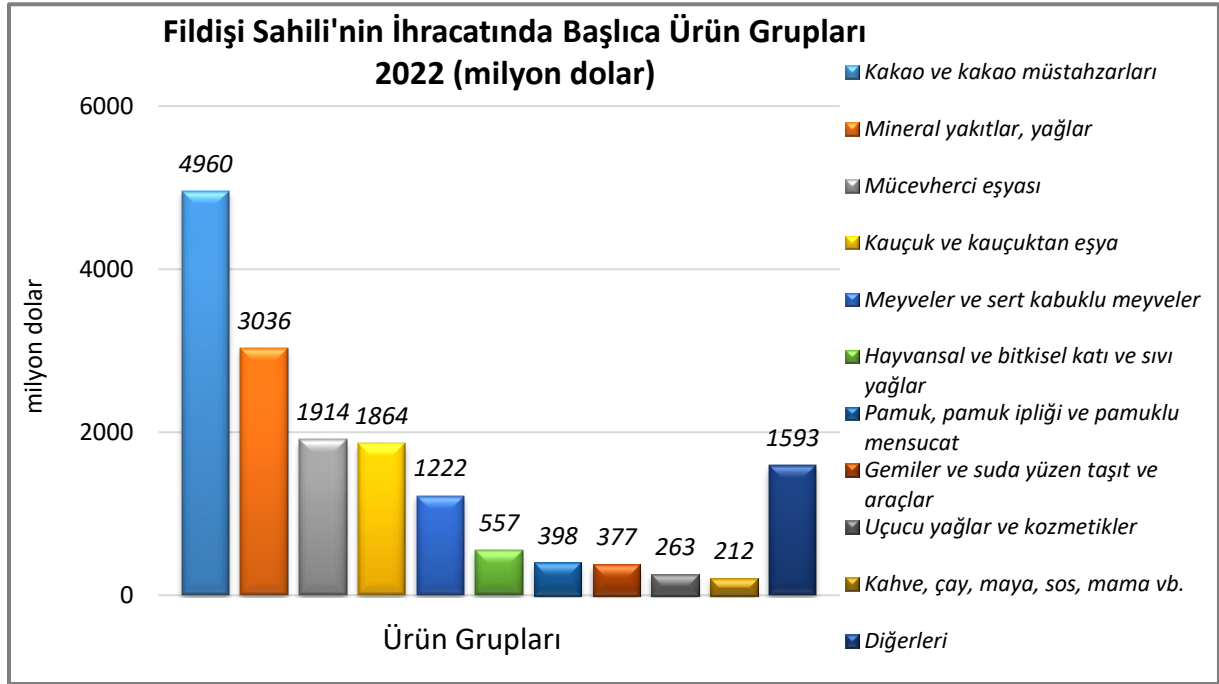
Fildiő Sahili 2022 yılında yaklaşık 16 milyar dolarlık (%7 artan) ihracatla dünyada 79. sıradadır. Ülkenin 2022 yılı ithalatı ise yaklaşık 18 milyar dolar (%28 artan) olup dünyada 81. sıradadır.

Fildiő Sahili'nin dünyaya ihracatında başlıca ürünler, ham kakao, petrol yağları, altın, tabii kauçuk, kaju, ham petrol, kakao hamuru, palm yağı, kakao yağı ve pamuktur.

Ülkenin dünyadan ithalatında başlıca ürünler, ham petrol, petrol yağları, pirinç, dondurulmuş balıklar, yüzer platformlar, petrol gazları, ilaçlar, otomobil, buğday, çimento ve etilen polimerleridir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

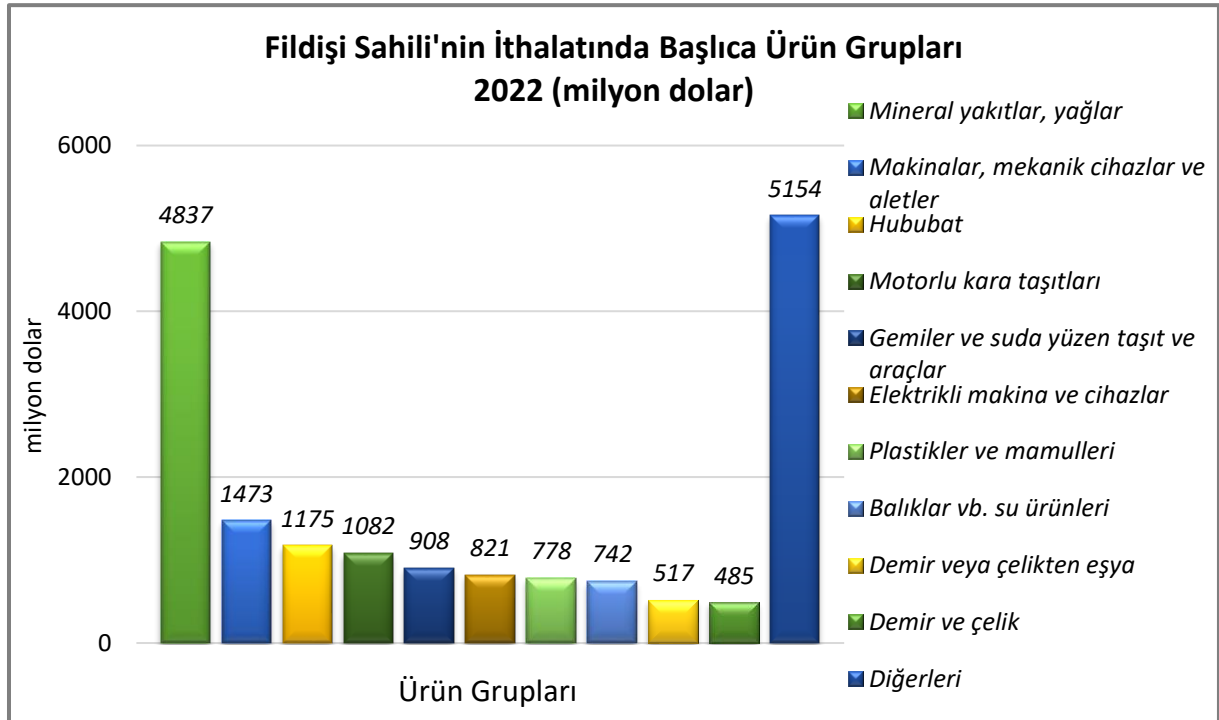
İhracat

Kaynak: Trademap Direct Data/Fildişi Sahili

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

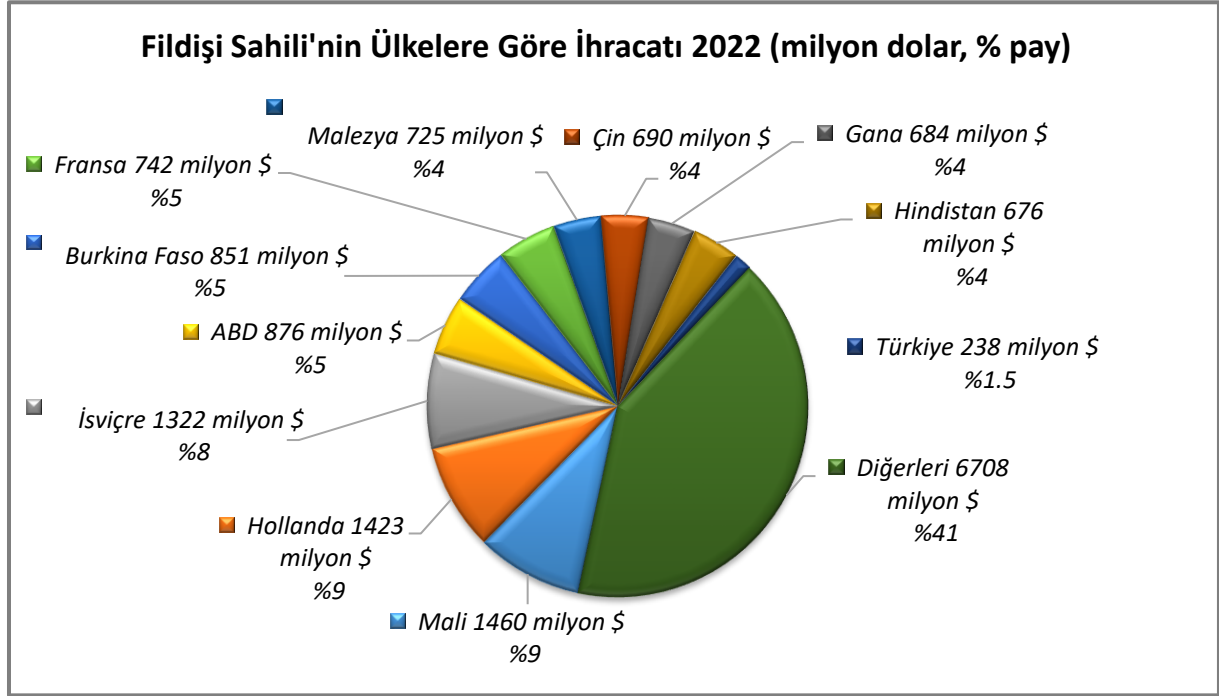
İthalat

Kaynak: Trademap Direct Data/Fildişi Sahili

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

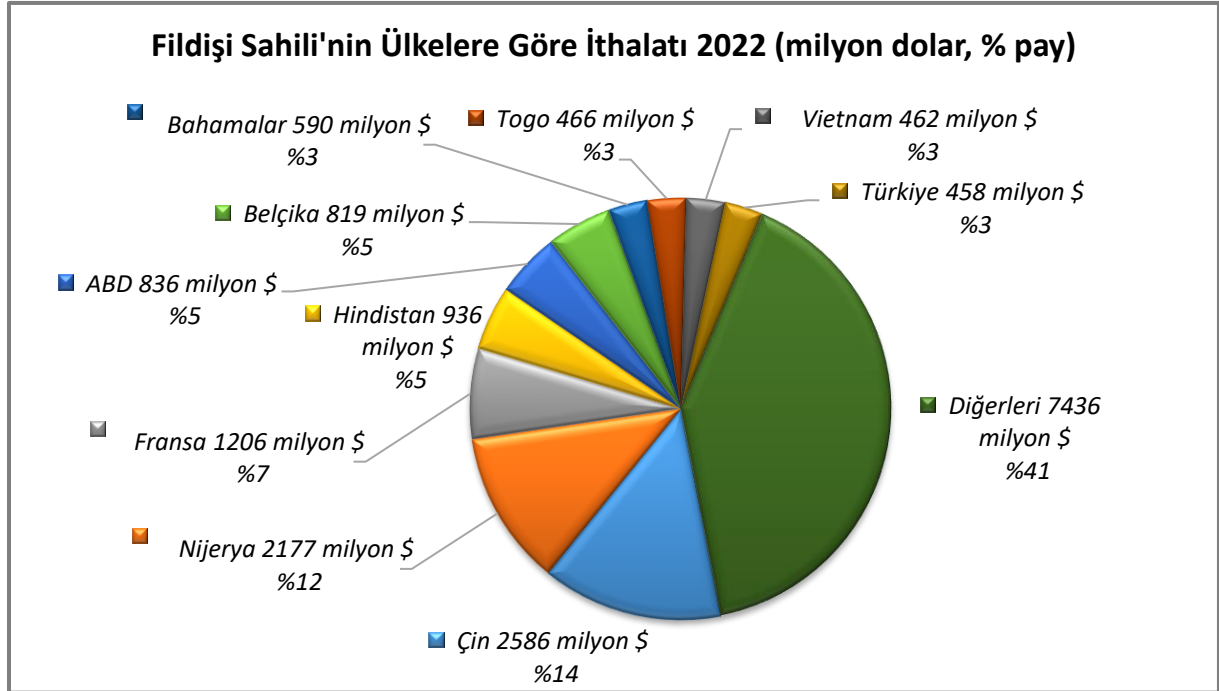
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret İhracat

Kaynak: Trademap Direct Data/Fildişi Sahili

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap Direct Data/Fildişi Sahili

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Economist Intelligence Unit'in verilerine göre; Fildişi Sahili 2024 yılında 1,68 milyar dolar değerinde doğrudan yatırım alacağı tahmin edilmektedir. Batı Afrika ülkeleri arasında Nijerya Gana'dan sonra en çok doğrudan yabancı yatırım alan 3. ülke konumundadır. Fildişi Sahili'nde, en çok yatırım alan sektörler alt yapı, konut, sağlık, ulaştırma ve enerji sektörleridir.

Fildişi Sahili'nde doğrudan yatırımları geliştirmek adına 1993 yılında yatırımı geliştirme merkezi olan CEPICI (Centre de Promotion des Investissements) kurulmuştur. Yatırım konusunda detaylı bilgi bu kurumdan alınabilmektedir. (<http://www.cepici.gouv.ci/>)

Ülke Dışından Gelen ve Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırımlar

	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	1 599,10	1 620,00	1 680,00	1 720,00	1 845,00	2 030,00	2 113,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	2,28	1,90	1,80	1,60	1,50	1,50	1,40
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-167,50	-220,00	-190,00	-175,00	-195,00	-191,00	-193,50

(*) Tahmini veriler

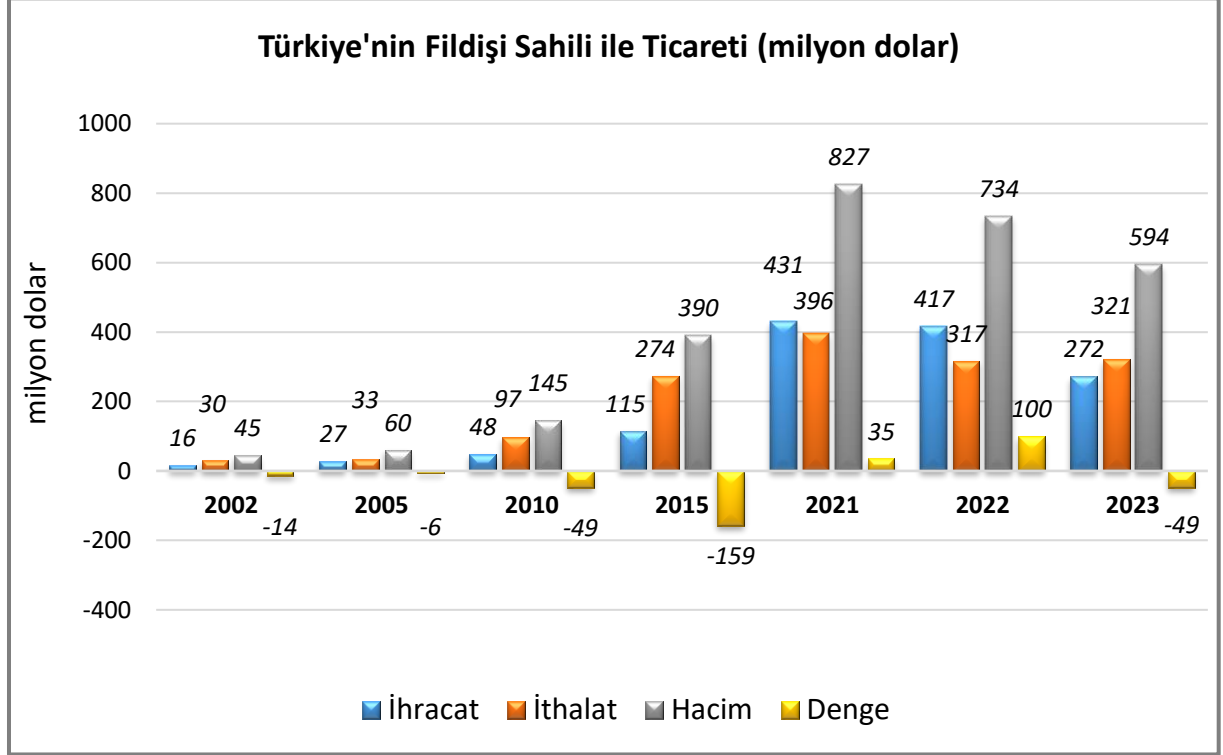
Kaynak: EIU

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

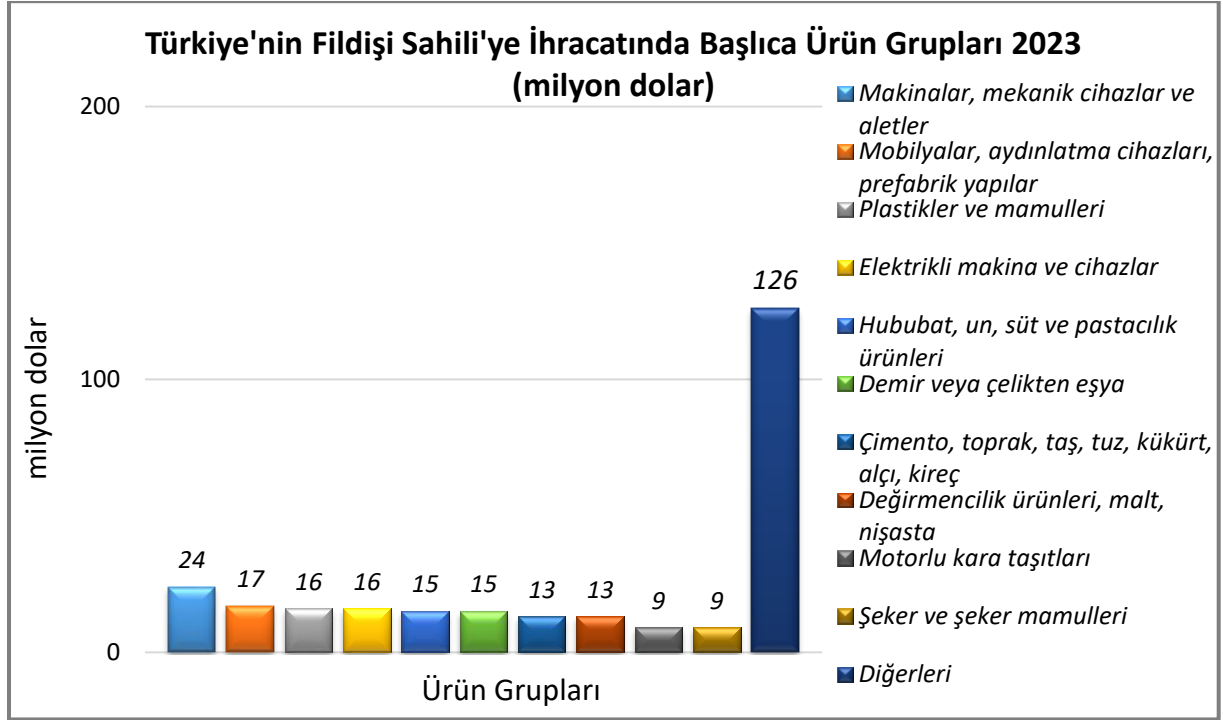
2001 yılından 2022 yılına kadar ülkemizin Fildişi Sahili ile olan ticareti genelde sürekli olarak artış göstermiştir. 2022 yılında dış ticaret hacmimiz 734 milyon dolara ulaşmıştır.

Türkiye-Fildişi Sahili Dış Ticareti

Kaynak: Trademap - Direct Data/Türkiye

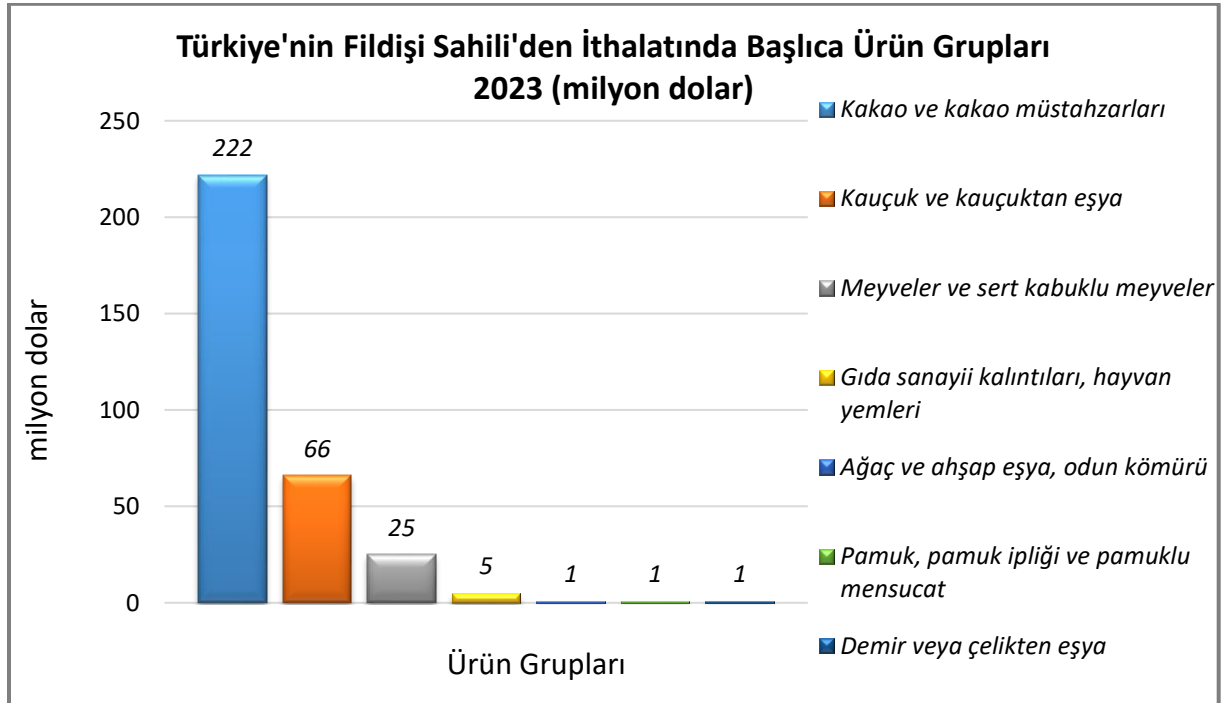
Türkiye'nin Fildişi Sahili'ne İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap - Direct Data/Türkiye

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Fildişi Sahili'nden İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap - Direct Data/Türkiye

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: Fildişi Sahili'nin İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			12 454 042	15 356 712	16 395 306	100	6,8
1.	1801	Kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık)	3 628 552	4 293 227	3 205 099	19,5	-25,3
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	656 739	937 521	2 025 702	12,4	116,1
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1 465 346	1 713 406	1 913 284	11,7	11,7
4.	4001	Tabii kauçuk, balata, güta-perka, guayül, çıkıl (chicle) vb. tabii sakızlar	1 039 150	1 539 403	1 862 319	11,4	21
5.	801	Hindistan cevizi, brezilya ve kaju cevizi (taze/kurutulmuş)	924 505	1 092 752	998 718	6,1	-8,6
6.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	446 152	570 875	830 679	5,1	45,5
7.	1803	Kakao hamuru	710 536	763 732	684 064	4,2	-10,4
8.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	213 751	353 482	506 014	3,1	43,2
9.	1804	Kakao yağı	399 160	435 236	470 986	2,9	8,2
10.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	286 859	426 501	374 639	2,3	-12,2
11.	1802	Kakao kabukları, iç kabukları, zarları ve diğer kakao döküntüleri	193 561	250 023	335 988	2	34,4
12.	8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve üretim platformları	18 455	298 277	328 600	2	10,2
13.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	174 645	183 211	194 158	1,2	6
14.	3304	Güzellik, makyaj ve cilt bakımı için müstahzarlar (güneşlenme kremleri ve müst. dahil), manikür ve pedikür müstahzarları	181 317	189 393	193 179	1,2	2
15.	803	Muz (plantain dahil) (taze veya kurutulmuş)	160 560	200 719	171 031	1	-14,8

Kaynak: Trademap Direct Data/Fildişi Sahili

EK-2: Fildişi Sahili'nin İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (%, 2022)	Değişim (%, 2021- 2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			10 532 202	13 998 346	17 972 135	100	28,4
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	1 436 707	1 383 559	2 410 804	13,4	74,2
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	394 933	674 505	1 914 609	10,7	183,9
3.	1006	Pirinç	550 296	730 980	809 964	4,5	10,8
4.	303	Balıklar (dondurulmuş)	572 808	743 685	736 385	4,1	-1
5.	8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve üretim platformları	282	260 315	652 119	3,6	150,5
6.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	184 909	333 301	488 957	2,7	46,7
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	351 529	404 474	392 911	2,2	-2,9
8.	8703	Otomobiller	259 500	441 542	388 241	2,2	-12,1
9.	1001	Buğday ve mahlut	200 903	249 282	336 413	1,9	35
10.	2523	Çimento	178 670	282 104	284 827	1,6	1
11.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	152 484	202 940	266 053	1,5	31,1
12.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	210 789	313 006	261 056	1,5	-16,6
13.	8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	1 447	6 996	251 796	1,4	3499,1
14.	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	200 848	247 113	231 189	1,3	-6,4
15.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	75 469	93 679	219 199	1,2	134

Kaynak:Trademap Direct Data/Fildişi Sahili

EK-3: Fildişi Sahili'nin Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		12 454 042	15 356 712	16 395 306	100	6,8
1.	Mali	662 511	875 360	1 460 449	8,9	66,8
2.	Hollanda	1 244 527	1 327 913	1 422 944	8,7	7,2
3.	İsviçre	804 956	831 656	1 321 893	8,1	58,9
4.	ABD	834 817	1 241 587	875 829	5,3	-29,5
5.	Burkina Faso	506 862	603 155	850 658	5,2	41
6.	Fransa	634 960	768 522	741 919	4,5	-3,5
7.	Malezya	653 838	800 410	725 301	4,4	-9,4
8.	Çin	457 185	555 902	689 766	4,2	24,1
9.	Gana	236 236	318 371	683 892	4,2	114,8
10.	Hindistan	258 405	338 698	676 202	4,1	99,6
11.	Belçika	678 051	854 533	664 998	4,1	-22,2
12.	Almanya	550 734	557 378	569 656	3,5	2,2
13.	Vietnam	800 642	920 472	562 568	3,4	-38,9
14.	İngiltere	392 318	472 206	443 501	2,7	-6,1
15.	G. Afrika	538 491	421 987	443 439	2,7	5,1
...	...	...	...	...	...	...
17.	Türkiye	268 866	277 952	238 376	1,5	-14,2

Kaynak: Trademap Direct Data/Fildişi Sahili

EK-4: Fildişi Sahili'nin Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		10 532 202	13 998 346	17 972 135	100	28,4
1.	Çin	1 577 348	2 160 343	2 586 291	14,4	19,7
2.	Nijerya	1 375 037	1 254 307	2 176 657	12,1	73,5
3.	Fransa	1 142 335	1 314 510	1 205 586	6,7	-8,3
4.	Hindistan	539 487	859 216	935 961	5,2	8,9
5.	ABD	423 420	668 120	835 869	4,7	25,1
6.	Belçika	215 080	483 448	819 058	4,6	69,4
7.	Bahamalar	95	259 338	590 228	3,3	127,6
8.	Togo	124 710	7 695	466 460	2,6	5961,9
9.	Vietnam	306 023	295 570	461 616	2,6	56,2
10.	Türkiye	328 964	403 253	458 029	2,5	13,6
11.	Almanya	313 162	425 548	371 636	2,1	-12,7
12.	Hollanda	289 054	315 915	355 250	2	12,5
13.	İtalya	281 336	305 436	345 123	1,9	13
14.	G. Kore	124 429	224 047	326 478	1,8	45,7
15.	Norveç	31 500	27 903	315 234	1,8	1029,7

Kaynak: Trademap Direct Data/Fildişi Sahili

Ek-5: Türkiye'nin Fildişi Sahili'ne İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			430 907	416 661	272 296	100	-34,6
1.	2523	Çimento	70 516	63 402	9 940	3,7	-84,3
2.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	16 149	10 119	9 739	3,6	-3,8
3.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	6 710	9 969	8 507	3,1	-14,7
4.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	7 222	9 297	7 289	2,7	-21,6
5.	5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)	8 417	8 926	6 878	2,5	-22,9
6.	1103	Bulgur, ırmik, toprak halinde hububat ve pelletler	1 834	14 908	6 660	2,4	-55,3
7.	2102	Maya	5 417	4 318	6 458	2,4	49,6
8.	1702	Diğer şekerler (kimyaca saf laktöz/maltoz/glikoz/fruktoz), şeker şurupları, suni bal ve karamel	4 725	4 728	6 294	2,3	33,1
9.	7020	Camdan diğer eşya	85	2 943	6 084	2,2	106,7
10.	1902	Makarnalar ve kuskus	6 786	8 497	5 506	2	-35,2
11.	1108	Nişastalar ve inülin	3 018	6 558	5 455	2	-16,8
12.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	27 714	21 723	5 294	1,9	-75,6
13.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	3 190	4 511	4 407	1,6	-2,3
14.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	4 892	4 704	4 004	1,5	-14,9
15.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	3 605	5 095	3 699	1,4	-27,4

Kaynak: Trademap-Direct Data/Türkiye

Ek-6: Türkiye'nin Fildişi Sahili'nden İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			395 678	317 039	321 333	100	1,4
1.	1801	Kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık)	223 886	137 049	187 105	58,2	36,5
2.	4001	Tabii kauçuk, balata, güta-perka, guayül, çikil (chicle) vb. tabii sakızlar	74 634	86 234	66 261	20,6	-23,2
3.	801	Hindistan cevizi, brezilya ve kaju cevizi (taze/kurutulmuş)	2 923	10 432	24 121	7,5	131,2
4.	1803	Kakao hamuru	25 688	22 310	22 295	6,9	-0,1
5.	1804	Kakao yağı	2 458	5 556	6 988	2,2	25,8
6.	1805	Kakao tozu (ilave şeker/diğer tatlandırıcı maddeler içermeyen)	2 770	4 363	5 299	1,6	21,5
7.	2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları (donyağı tortusu)	1 997	2 888	2 660	0,8	-7,9
8.	2306	Bitkisel yağların üretiminden (23.04-05' hariç)arta kalan küspe ve katı atıklar	2 339	3 143	2 220	0,7	-29,4
9.	4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	763	1 141	1 207	0,4	5,8
10.	7326	Demir veya çelikten eşya	704	632	817	0,3	29,3
11.	804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	211	184	572	0,2	210,9
12.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	27 573	35 213	498	0,2	-98,6
13.	5202	Pamuk döküntüleri	160	2 019	419	0,1	-79,2
14.	9701	Tamamen elle yapılmış yağlı boya, karakalem ve pastel resimler, kolajlar vb dekoratif plakalar	0	279	214	0,1	-23,3
15.	803	Muz (plantain dahil) (taze veya kurutulmuş)	76	19	153	0	705,3

Kaynak: Trademap-Direct Data/Türkiye